

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Usuris, & interesse, Pars II. de Cambiis, Pars III. de Censibus, Pars IV. de Societatibus Officiorum

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXXIII. Ianuen. De eadem materia usurarum ex legato, An debeantur, ubi agitur de legato facto per patrem filiæ vel nepti in causam dotis præstandæ tempore nuptiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74112](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74112)

principalis, quorum jure metienda est pecunia ad eorum emptionem præcisè, ac necessariò destinata, irat illa alienatio, quæ absque solemnitate & causa directè fieri non potest, ita indirectè fieret, quod de jure concedendum non est, ut motivatur etiam suprà in *Neapolitana*.

JANUEN.

Responsum pro veritate extra Curiam, suppressis nominibus.

De eadem materia usurarum ex legato, An debeantur, ubi agitur de legato facto per patrem filia vel nepti in causam dotis præstandæ tempore nuptiarum.

SUMMARIUM.

- 1 Facti series.
- 2 Pro legato pecuniario non debentur usura.
- 3 An & quando debeantur fructus vel usura pro legato pecuniario relicto ex causa legitima.

DISC. XXXIII.

PETRUS LIVIA ex filio prædefuncto nepti reliquit pro legitima, & toto eo, quod prætere de posset domum, aliaque bona, nec non petias 50. m. præstandas per hæredem tempore nuptiarum; Cùmque inter mortem testatoris & nuptias, notabile temporis intervallum decurrisset, pro veritate consultus fui, an per legatariam prædictam præterendi possent fructus, seu usura.

Respondi, quòd considerato isto relicto, tanquam simplici legato, casus erat planus pro negativa; Tum quia pro legato pecuniario, non probatis cum mora, requisitis lucri cessantis, vel damni emergentis, certum est, nullas accessiones deberi, nisi accedat expressa testatoris dispositio, quæ sola non sufficit, nisi etiam concurrat in legatario prohibitio petendi fortem, qua repetibili existente, non possunt accessiones deberi etiam ex præcepto testatoris, ut in *Marsicana*, & in aliis hoc. rit. scriptis; Tum etiam, quia cessabat mora, quod est præcipuum ac essentialè requisitum interesse, dum testator non gravavit hæredem simpliciter, ita ut sequuta morte testatoris, intrare posset mora irregularis favore minoris, qualis erat legataria, sed injunxit solutionem de tempore nuptiarum, unde adest dilatio, qua pendente, etiam in terminis fructuum recompenfatorum, vel similium, non datur eorum cursus, ut hoc pariter titulo frequenter, quia sunt principia plana, sine auctoritatibus præsupponenda.

Difficultas in proposito cadere solùm poterat in eo, quòd hujusmodi legatum utpote factum nepti ex filio defuncto, primum exinde locum occupanti pro legitima, & omnino, &c. diceretur loco legitimæ subrogatum, ideoque tanquam de legitima absque interpellatione, vel alia mora deberentur fructus ipso jure; Verùm ultra responsonem resultantem ex jure statutorio Civitatis Januæ, ubi præsens controversia erat, Dicebam, conclusionem prædictam de fructibus ipso jure absque mora debitis pro legitima, procedere in ea rata, quæ tanquam quota bonorum deberetur ex bonis, & juribus

fructiferis, quasi quòd ille, cui legitima deberetur, ostineat fructus illius rata bonorum jure dominii, quam lex ei refert; unde propterea quoties consistit in pecunia de sui natura sterili & infructifera, dicta ratio non intrat, cùm fictio non possit excedere veritatem, neque accessiones possint esse majores, quàm essent illi fructus, qui jure dominii ex ipsis bonis perciperentur, adinstar fructuum recompenfatorum *ex l. curabit*, ut in specie usurarum seu fructuum legitimæ in pecunia habetur apud *Oribob. dec. 38. & 81. num. 5. & sequent. in Avenionen. pecuniaria, 10. Decembris 1646. & 5. Aprilis 1647. Verosio*, quarum secunda est *decis. 39. par. 10. recent. Milevitana bonorum 10. Maji, 1652. Melio dec. 248. num. 11. par. 11. rec. & in aliis*. Quoties tamen ipsa bona hæreditaria, ex quibus ea detrahenda est, in pecunia, aliisque rebus de sui natura infructiferis consistunt; secus autem, si in bonis stabilibus, parens verò loco quotæ istorum tantam pecuniam assignet, quoniam ista dicitur pretium istorum bonorum tanquam per actum occultum emptionis, & venditionis, ideoque intrant termini *text. in d. l. curabit*, ex cujus æquitate debentur fructus recompenfativi ad limites eorum, qui ex dictis bonis percipiuntur ex deductis per *Leotar. quest. 18. num. 19. & seqq. decis. 186. post Pacificum, &c. & admittitur apud Oribob. ubi supra cum aliis disc. 108. sub tit. de feud.*

Hinc proinde concludebam, inspiciendum esse, an isti nepti debita esset nec-nè legitima, quam statutum tolleret, vel ita moderaret, quòd filia vel nepti paternum judicium impugnare non concedatur, ut disponitur ex Statuto dictæ Civitatis *lib. 5. cap. 23.* quoniam hujusmodi statutaria dispositione concurrente, per quam illa juris communis correctæ, vel alterata esset, cessabat omnis questio; Licet enim Statutum esset ex contrario judicio testatoris, qui potest agnoscere in suum illum, qui à statuto factus est extraneus, atque agnitio, juxta unam opinionem à Rota approbatam, resultare dicitur à dispositione, sub expresso titulo legitimæ, ut sæpius in sua materia *sub tit. de successionebus*, nihilominus cùm agnitio esset ita qualificata, credebatur paternum judicium dividi non posse, sed acceptandum esse cum sua qualitate.

Quatenus verò ad limites juris communis legitima prædicta debita esset, atque patrimonium consisteret in toto, vel in parte in bonis & juribus fructiferis, Dicebam inspiciendum esse ejusdem patrimonii statum, an scilicet valor aliorum bonorum huic nepti relictorum, dictaque summa petitarum 50. m. adæquet id, quod legitima de jure debita importaret, vel potius excedat; In casu enim excessus putabam nullos fructus alioquin debitos præterendi posse, cùm illa dilatio esset pars pretii, & compensativa illorum fructuum, quos ad præcisos limites debiti, ita ex meliori consilio testator in sorte ita dilata reliquisse videbatur; si verò essemus in casu adæquationis, dicebam fructus esse debitos ad mensuram seu proportionem eorum, qui ex quota bonorum hæreditariorum debita pro legitima obvenerunt, juxta regulam *text. in d. l. curabit*, ut in specie legati dotis loco legitimæ relicti in pecunia ad hunc effectum firmatur in *allegata Avenionen. coram Verosio, in Milevitana Viridaris, 2. Maji 1653. coram Penzingerio, & in aliis.*

***
**